

Ministerstwo
Infrastruktury

Ekosystemy morskie – art. 5 NRL

Konferencja dot. wdrażania NRL w Polsce i stanu prac
nad przygotowaniem Krajowego Planu Odbudowy
Zasobów Przyrodniczych (KPOZP)

21-22 października 2025 r.

Plan prezentacji

- Cele art. 5 NRL
- Skład grupy roboczej ds. ekosystemów morskich
- Stan prac grupy roboczej
- Główne wyzwania

Cele art. 5 NRL

1. wprowadzenie środków odbudowy koniecznych do osiągnięcia dobrego stanu typów siedlisk na obszarach, gdzie stan nie jest dobry:
 - do 2030 r. – na co najmniej 30 % całkowitego obszaru wszystkich typów siedlisk z grup 1-6 wymienionych w załączniku II do NRL,
 - do 2040 r. – na co najmniej 60 % tego obszaru,
 - do 2050 r. – na co najmniej 90 % obszaru,
2. wprowadzenie środków odbudowy koniecznych do osiągnięcia dobrego stanu typów siedlisk na obszarze występowania typów siedlisk z grupy 7 wymienionych w załączniku II do NRL zgodnie z ustalonym celem krajowym (odsetek obszaru):
 - do 2040 r. – na co najmniej dwóch trzecich tego obszaru,
 - do 2050 r. – na całym ustalonym obszarze,

Cele art. 5 NRL

3. wprowadzenie środków odbudowy na obszarach, na których te typy siedlisk nie występują, celem osiągnięcia właściwej powierzchni referencyjnej (FRA) dla tych typów siedlisk:
 - do 2030 r. na obszarach odpowiadających co najmniej 30 % dodatkowej powierzchni potrzebnej do osiągnięcia całkowitej właściwej powierzchni referencyjnej dla każdej grupy typów siedlisk,
 - do 2040 r. – w odniesieniu do obszarów obejmujących co najmniej 60 % tej powierzchni,
 - do 2050 r. – w odniesieniu do 100 % tej powierzchni,
4. poprawa jakości i ilości siedlisk gatunków wskazanych w załączniku III do NRL oraz gatunków chronionych na podstawie Dyrektyw Siedliskowej i Ptasiej, w tym poprzez ich odtwarzanie oraz poprawę łączności między siedliskami – wprowadzenie dodatkowych środków odbudowy poza wymienionymi w art. 5 (1 i 2)

Skład grupy roboczej ds. ekosystemów morskich

Administracja

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- Ministerstwo Infrastruktury:
Departament Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (lider grupy),
Departament Gospodarki Wodnej
- Ministerstwo Klimatu i Środowiska:
Departament Ochrony Przyrody,
Departament Odnawialnych Źródeł Energii
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Urząd Morski w Gdyni
- Urząd Morski w Szczecinie

Eksperti

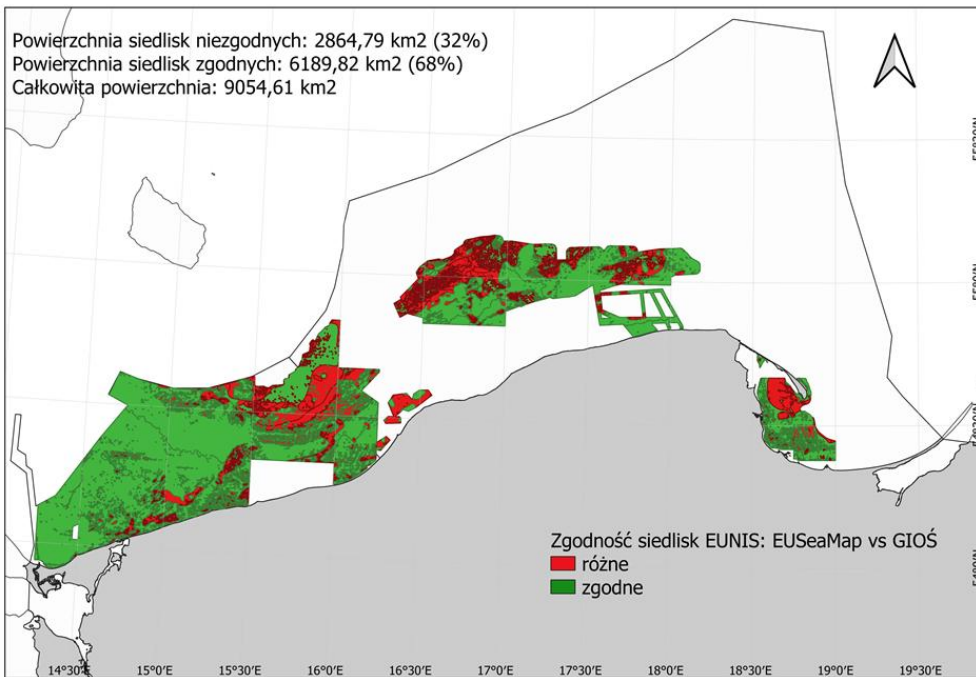
- Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk
- Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy
- Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy
- Uniwersytet Morski w Gdyni - Instytut Morski

Stan prac grupy roboczej ds. ekosystemów morskich

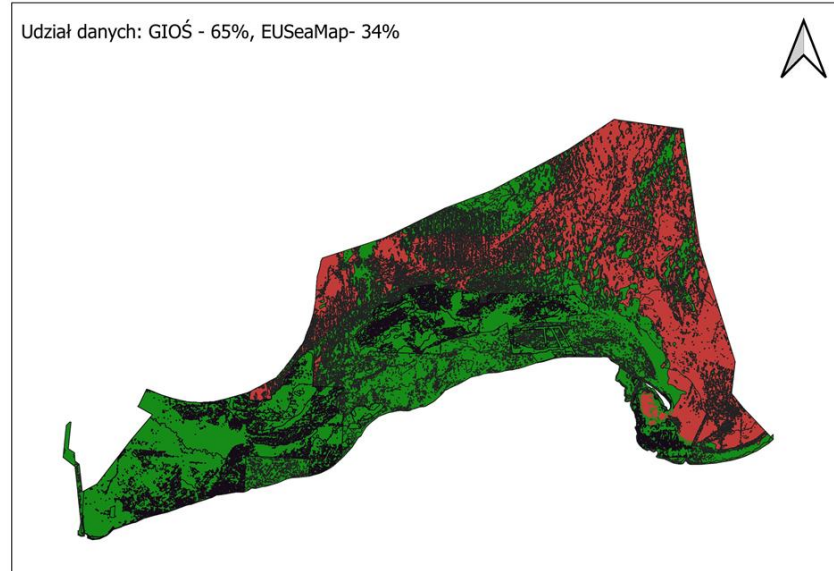
1. Wielkość powierzchni typów siedlisk (wg przyjętych danych)
2. Wielkość powierzchni typów siedlisk, których stan nie jest dobry
3. Wielkość powierzchni typów siedlisk, których stan jest nieznany
4. Rozmieszczenie obszarów potencjalnego występowania (FRA)
5. Propozycje środków odbudowy siedlisk
6. Luki w wiedzy, które wymagają uzupełnienia do 2030 r.

Pozyskanie danych źródłowych do obliczeń

Obszar o dużej ufności danych batymetrycznych

Łączenie danych GIOŚ i EUSeaMap 2023

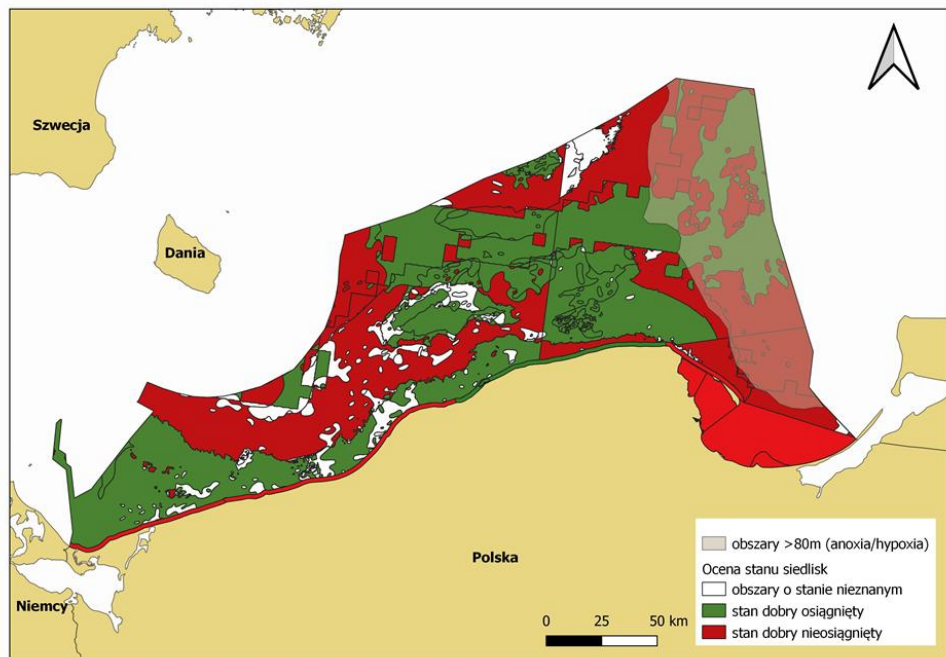
Powierzchnia danych z GIOŚ – 19425.6 km² (65%)

Powierzchnia danych z EUSeaMap 10302.3 km² (35%)

Powierzchnia siedlisk

Kod EUNIS	Nazwa typu siedliska EUNIS	Powierzchnia zajmowana przez siedlisko w km ²
MB13	Bałtyckie infralitoralne skały i głazy	54,1
MB33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego infralitoralu	640,3
MB43	Osad mieszany bałtyckiego infralitoralu	212,8
MB53	Piasek bałtyckiego infralitoralu	5718,3
MB63	Muł bałtyckiego infralitoralu	0,8
MC13	Skały bałtyckiego circalitoralu	2,0
MC33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego circalitoralu	1251,9
MC43	Osad mieszany bałtyckiego circalitoralu	783,9
MC53	Piasek bałtyckiego circalitoralu	6981,9
MC53 OR MC63		0,2
MC63	Muł bałtyckiego circalitoralu	951,1
MD33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	47,7
MD43	Osad mieszany bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	7000,7
MD53	Piasek bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	728,5
MD53 OR MD63		0,1
MD63	Muł bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	5353,7

Rozmieszczenie siedlisk, których stan nie jest dobry

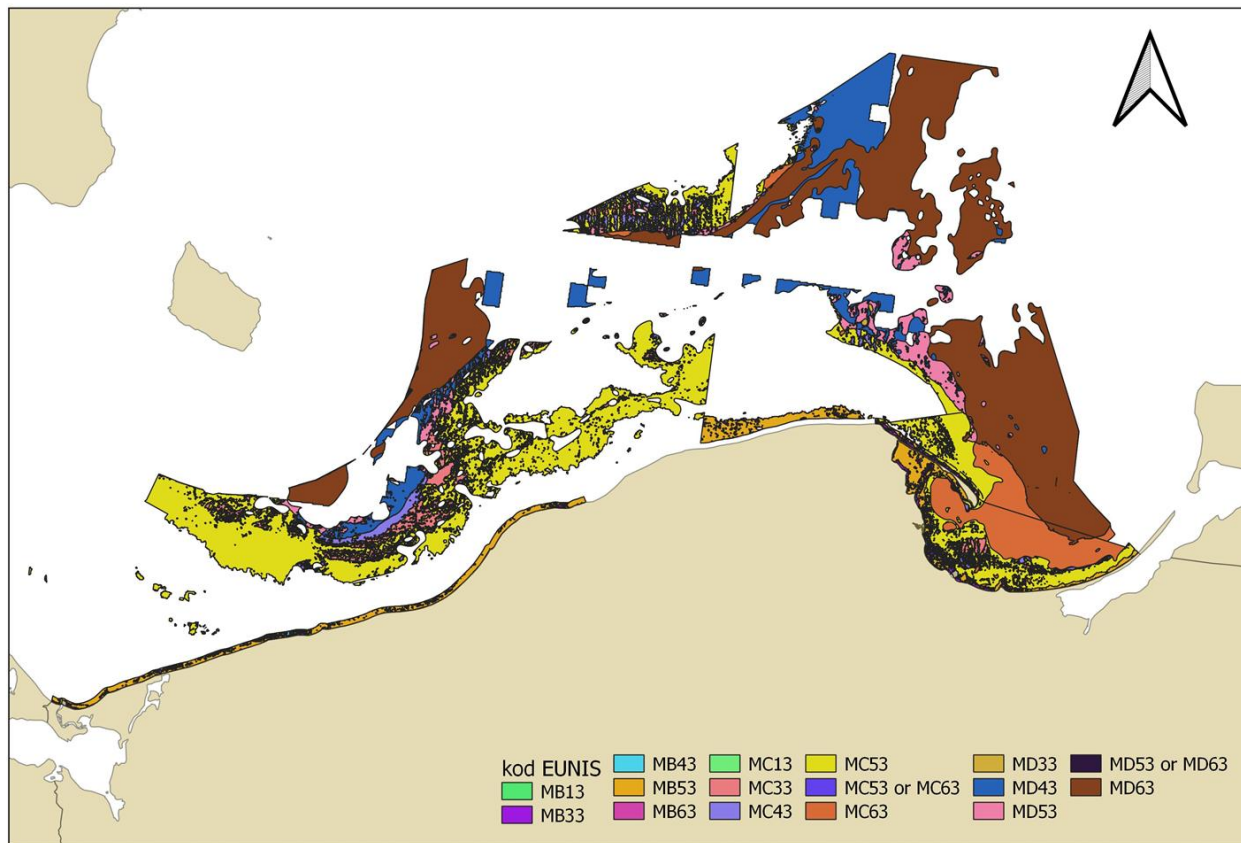
Powierzchnia obszarów
w dobrym stanie:
13 335,4 km²

Powierzchnia obszarów, których
stan dobry nie został osiągnięty:
14 207,6 km²

Powierzchnia siedlisk
o nieznanym stanie:
2 231 km²

Źródło: Opracowanie IOŚ-PIB na podstawie II aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, wiedzy eksperckiej oraz dostępnych raportów o oddziaływaniu farm wiatrowych

Rozmieszczenie siedlisk, których stan nie jest dobry

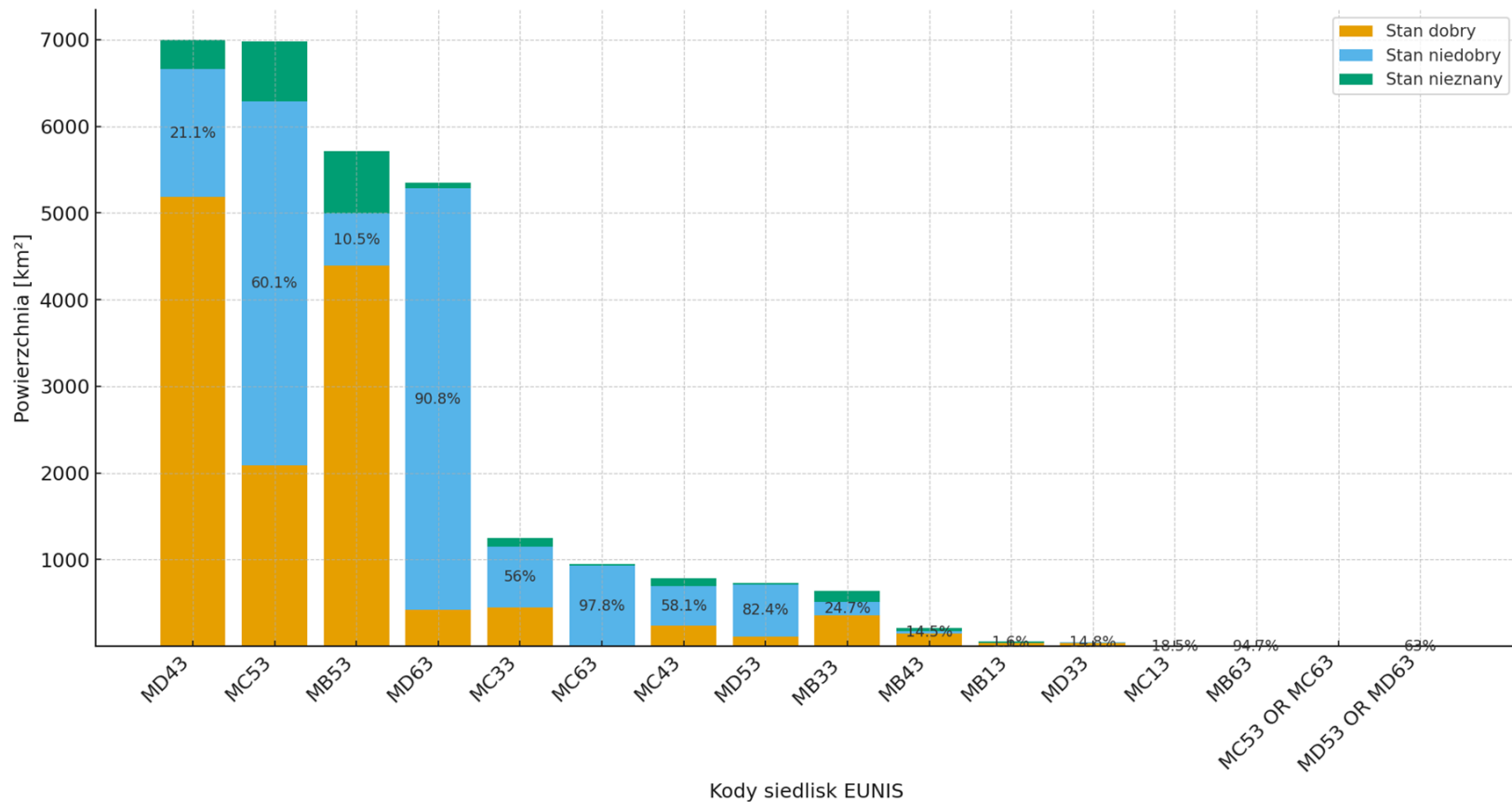
Powierzchnia typów siedlisk, których stan nie jest dobry

Kod EUNIS	Nazwa typu siedliska EUNIS	Pow. zajmowana przez siedlisko w km ²	Pow. Siedliska, którego stan nie jest dobry w km ²
MB13	Bałtyckie infralitoralne skały i głazy	54,1	0,9 (1,6%)
MB33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego infralitoralu	640,3	158,1 (24,7%)
MB43	Osad mieszany bałtyckiego infralitoralu	212,8	30,9 (14,5%)
MB53	Piasek bałtyckiego infralitoralu	5718,3	600,2 (10,5%)
MB63	Muł bałtyckiego infralitoralu	0,8	0,75 (94%)
MC13	Skały bałtyckiego circalitoralu	2,0	0,37 (18,5%)
MC33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego circalitoralu	1251,9	700,8 (56%)
MC43	Osad mieszany bałtyckiego circalitoralu	783,9	455,7 (58,1%)
MC53	Piasek bałtyckiego circalitoralu	6981,9	4198,4 (60,1%)
MC53 OR MC63		0,2	0
MC63	Muł bałtyckiego circalitoralu	951,1	929,8 (97,8%)
MD33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	47,7	7,0 (14,8%)
MD43	Osad mieszany bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	7000,7	1477,7 (21,1%)
MD53	Piasek bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	728,5	600,2 (82,4%)
MD53 OR MD63		0,1	0,06 (63%)
MD63	Muł bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	5353,7	4863,3 (90,8%)

Powierzchnia typów siedlisk, których stan jest nieznany

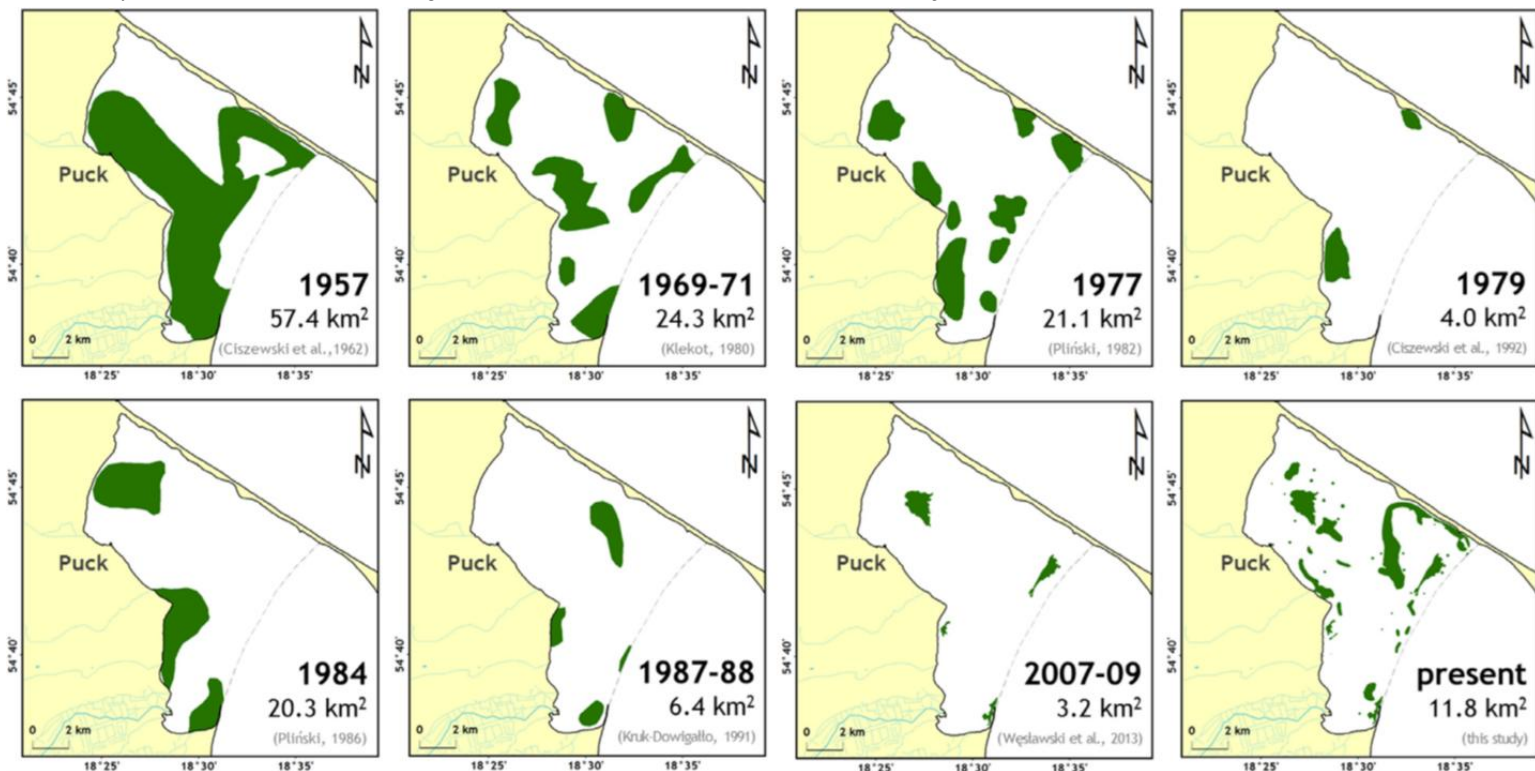
Kod EUNIS	Nazwa typu siedliska EUNIS	Pow. zajmowana przez siedlisko w nieznanym stanie w km ²
MB13	Bałtyckie infralitoralne skały i głazy	11,7
MB33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego infralitoralu	126,2
MB43	Osad mieszany bałtyckiego infralitoralu	35,634
MB53	Piasek bałtyckiego infralitoralu	725,4
MB63	Muł bałtyckiego infralitoralu	0
MC13	Skały bałtyckiego circalitoralu	1,6
MC33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego circalitoralu	100,7
MC43	Osad mieszany bałtyckiego circalitoralu	90,6
MC53	Piasek bałtyckiego circalitoralu	693,7
MC53 OR MC63		0,2
MC63	Muł bałtyckiego circalitoralu	21,1
MD33	Osad gruboziarnisty bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	2,3
MD43	Osad mieszany bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	338,0
MD53	Piasek bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	12,6
MD53 OR MD63		0,04
MD63	Muł bałtyckiego circalitoralu oddalonego od brzegu	69,2

Powierzchnia oraz stan typów siedisk

Rozmieszczenie obszarów potencjalnego występowania (FRA)

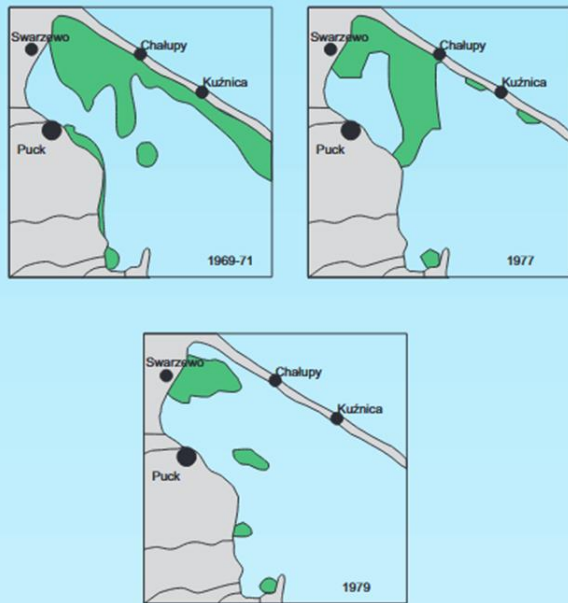
Zmiany w rozmieszczeniu łąk *Zostera marina* w Zatoce Puckiej

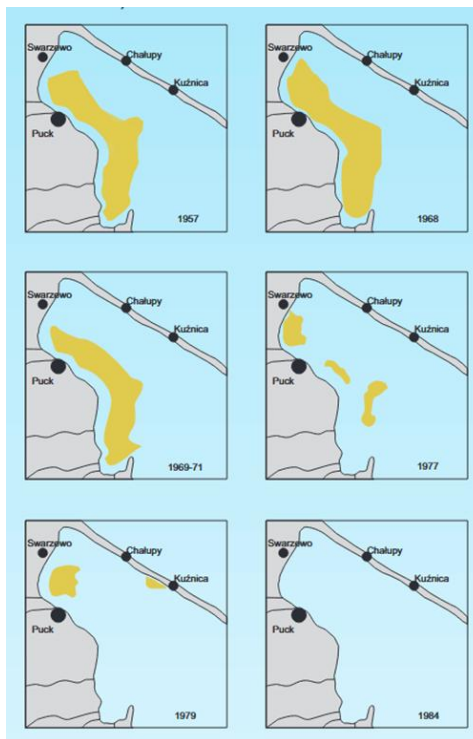
Źródło: SOKOŁOWSKI A., JANKOWSKA E., BALAZY P., JĘDRUCH A. Distribution and extent of benthic habitats in Puck Bay (Gulf of Gdańsk, southern Baltic Sea). *Oceanologia*, 2021, tom 63, nr 3, s. 301–320.

Rozmieszczenie obszarów potencjalnego występowania (FRA)

Historyczne rozmieszczenie
ramienic w rejonie Zatoki Puckiej

Historyczne rozmieszczenie
glonów: *Fucus vesiculosus*
(morszczyń pęcherzykowaty),
Furcellaria lambricalis (widlik
zaostrzony) i *Phyllophora*
brodiaei w Zatoce Puckiej

Źródło: Józef Wiktor, Agnieszka Tatarek, IO PAN, 2006 „Alteration of vasculat plants and seaweeds at Polish Coast (Case Study Puck Bay), ELME Second Scientific Workshop

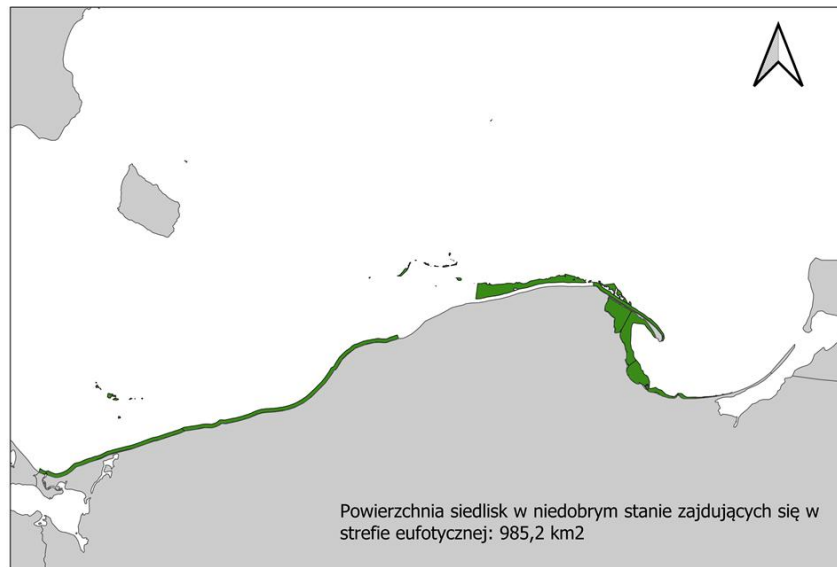
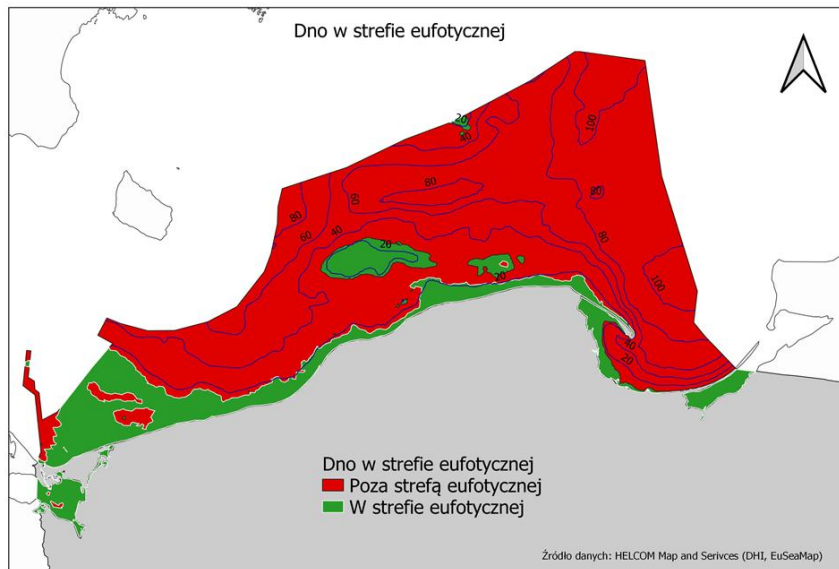
Rozmieszczenie obszarów potencjalnego występowania (FRA)

Potencjalne siedliska właściwe dla morskoczynu w Polsce (skaliste odsłonięcia w strefie eufotycznej – kolor czerwony),
Zatoka Pucka – kolor zielony, miejsce osłonięte, gdzie w latach 60. XX wieku eksploatowano dryfujące maty

Źródło: Kotwicki L.1, Herman A. 1, Kijewski T. 1, Möller-Raid, T.2, Tatarek A. 1, Torn, K. 2, Wiktor J. 1, Weslowski J.M., Perspectives for the recovery of *Fucus* spp. population in the southern Baltic Sea. Combination of citizen science and drift modelling approach.(w przygotowaniu)

Rozmieszczenie obszarów wdrażania środków odbudowy

Środki odbudowy można wdrażać w strefie brzegowej –
środowiska płytkowodne, eufotyczne

Propozycje środków odbudowy siedlisk

1. Ograniczenie eutrofizacji powodującej m.in. narastający deficyt tlenowy – działanie polega na wprowadzeniu bardziej restrykcyjnych zasad stosowania nawozów fosforowych w rolnictwie lub stosowanie rozwiązań wychwytyjących składniki odżywcze na lądzie.
2. Regulacja ruchu motorowodnego – wprowadzenie zakazu lub ograniczeń prędkości na płytkowodnych obszarach odradzania się łąk podwodnych.
3. Zakaz/ograniczenie wydobycia i usuwania osadów dennych.
4. Modyfikacja działań ochrony wybrzeża – ograniczenie wprowadzania sztucznych konstrukcji, wprowadzenie działań renaturalizacyjnych i wspieranie naturalnych procesów brzegowych.
5. Stosowanie odpowiednich narzędzi połowowych oraz usuwanie pozostawionych sieci rybackich (sieci widmo).
6. Odbudowa trzcinowisk (np. poprzez nasadzenie), która przyczyni się do odtworzenia ważnych tarlisk ryb i obszarów dojrzewania narybku.
7. Ograniczenie zanieczyszczania morza przez odpady plastikowe.
8. Tworzenie nowych oraz poszerzanie istniejących obszarów chronionych.
9. Nadzór nad racjonalnym wykorzystaniem strefy brzegowej w turystyce.
10. Uwzględnianie obszarów NRL w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich.

Luki w wiedzy, które wymagają uzupełnienia do 2030 r.

1. Obszar zachodniego wybrzeża, ze względu na przebieg granicy państwowej, wymaga szczególnej uwagi oraz ścisłej współpracy transgranicznej.
2. Uzupełnienia wiedzy może wymagać także ocena stanu części siedlisk, ponieważ obecny stan wiedzy wskazuje na występowanie w POM powierzchni siedlisk o nieznanym stanie (o łącznej powierzchni 2230,973 km²).

Główne wyzwania

1. Wybór odpowiednich danych źródłowych, integracja danych
2. Określenie krajowego celu w zakresie typów siedlisk z grupy 7 zał. II NRL
3. Określenie właściwej powierzchni referencyjnej (FRA) siedlisk
4. Dostosowanie środków odbudowy do celów NRL
5. Zebranie informacji o prowadzonych projektach, które realizują cele NRL
6. Oszacowanie kosztów środków odbudowy

Ministerstwo
Infrastruktury

Dziękuję za uwagę

Malgorzata.Turalska@mi.gov.pl